

БЪЛГАРСКА ФОНДАЦИЯ БИОРАЗНООБРАЗИЕ
ГОДИШЕН ОТЧЕТ
2012 – ГОДИНА НА ПЕПЕРУДИТЕ

София, декември 2012

I. КОНТЕКСТ

2012 година определено беше белязана от проблемите свързани с българските гори. Изпълнителната агенция по горите, Министерството на земеделието и храните и Министерски съвет предприеха недопустими стъпки по отношение ревизия на Закона за горите под предлог, че се подпомага развитието на ски туризма в България. По този начин държавата на практика осигури безпрецедентна държавна помощ за инвеститорите в ски курорти и наруши основните права на свободния пазар и свободната конкуренция. Промените осигуриха възможност на частни фирми безусловно и без тръжни процедури да се разпореждат със защитените територии, да ги унищожават и застрояват със ски съоръжения, без оглед на това, че по този начин Законът за горите заобикаля строгите изисквания на Закона за държавната собственост и Закона за концесиите при застрояването на държавни имоти в защитените територии.

Проблемите с горите веднага рефлектираха върху планините и най-спорните защитени територии:

- парламентът гласува законодателни промени, които позволяват на фирмата „Юлен“ АД, концесионер на ски зона Банско в Национален парк Пирин, да ползва държавните земи, гори и съоръжения в онези близо 650 декара, за които правителството вече призна, че са застроени и се ползват над официално одобрената концесия от близо 1000 декара.

Вместо да потърси отговорност от институциите, допуснали ски зоната да е с 65% по-голяма от разрешеното, държавата специално изготвя такъв Закон за публично-частните партньорства, чрез който променя и Закона за концесиите. Новите промени позволяват на „Юлен“ АД да ползва допълнителните територии изключителна държавна собственост в Национален парк Пирин без търг, без конкурс и без конкуренция.

- Изпълнителната агенция по горите се поддаде на натиска за застрояване на Природен парк Витоша от фирмата „Витоша ски“ АД.

„Витоша ски“ АД получи привилегията да не участва в търг за придобиване на право на строеж за ски писти и лифтове, както се изисква за всички други случаи по Закона за държавната собственост.

„Витоша ски“ АД получи привилегията да не участва в търг за придобиване на право на ползване на горски територии за стопанисване на съществуващи ски писти, както се изисква за всички други случаи по Закона за държавната собственост, включително при сключване на наем по Закона за горите.

„Витоша ски“ АД си спестява разходи и от това, че цената за правото на строеж и правото на ползване на ски писти и лифтове няма да се определя на пазарен принцип чрез търг, а по административна наредба. Така разпореждането с държавната собственост се извършва непрозрачно, което изключително много напомня на схемата на предишното правителство за предоставяне на незаконна държавна помощ чрез „заменки“ на гори.

Освен всичко друго, „Витоша ски“ АД спечели конкурентно предимство пред инвеститори в други икономически сектори (например възобновяеми енергийни източници) поради по-ниските разходи и облекчени условия за получаване на разрешение за строителство в горите.

Всичко това може да доведе до застрояване на най-посещаваната част от Природен парк Витоша, най-стария природен парк на Балканите, както и на държавните гори в България въобще.

И не на последно място проблемите със Закона за горите доведе до уволнението на директорът на ПП Витоша – една от емблематичните фигури в природозащитата – Тома Белев.

Законът за горите, приет през пролетта на 2011 г., изисква директорите на природните паркове да се назначават с конкурс. На това основание Изпълнителната агенция по горите

обяви конкурси за директори на природните паркове, назначени по стария закон, в който нямаше такова изискване. Преизбрани бяха директорите на природните паркове Врачански Балкан и Русенски Лом, няма резултат за Природен парк Шуменско плато, а в Природен парк Витоша беше избрана Снежана Петрова, служител на фирма „Агролеспроект“. Тя е изготвяла паркоустройствени проекти и планове за управление на защитени територии, но няма практически опит в тях.

На фона на проблемите в горите някак новините от черноморието се оказаха по-скоро добри:

- Съборен и разчистен е незаконния строеж на вилно селище „Златна перла“ край Варвара в Природен парк Странджа. Акцията по събарянето започна през април и продължава и до момента.

Уви проблемът със застрояването на природния парк продължава да е на дневен ред. Министерството на регионалното развитие и благоустройството отказа да промени спрения в съда общ устройствен план на Община Царево, който предвижда мащабно застрояване на крайбрежието на природния парк от Царево до Резово. От това се възползва Министерство на околната среда и водите, което ежесечно одобрява на парче нови вилни селища в уж защитените територии на Природен парк Странджа.

- Преди шест години шест човека легнаха под багерите на Иракли в израз на гражданската си позиция заради плановете на офшорката, регистрирана в кантона на ЦУГ в Швейцария; с решение от 6 юли 2012, Върховният административен съд отхвърли претенциите на "Суис Пропъртис" за изграждането на ваканционно селище на Иракли.

След повече от шест години, стотици акции, десетки хиляди подписи, изложби и концерти, кампанията на гражданска група „Да спасим Иракли“ спокойно може да бъде определена като успешна, след като Върховния административен съд отсъди, че плановете на "Суис Пропъртис" в землището на с. Емона са незаконосъобразни, а решението не подлежи на обжалване.

Някак неусетно между всичко това се водеше и битката срещу добива на шистов газ в България. В началото на годината българското правителство взе решение да разреши на американската фирма „Шеврон“ проучване чрез технологията „хидравлично разбиване“ още превеждано като „хидравлично разпукване“, „хидравличен удар“, „фракинг“ на предполагаеми находища на природен газ в шистозните слоеве на земните недра.

«Шеврон» взриви обществения интерес, но доста преди това започна да излиза информация и за други фирми в България, които са в по-напреднал стадий по пътя към проучванията за шистов газ, основно в Североизточна България.

Тъй като българските закони не правят разграничение между добив на конвенционален газ (по традиционните използвани досега методи) и добив на шистов газ, фирмите не са задължени да заявяват какъв газ ще добиват и какви технологии ще използват – българското законодателство в момента все още не познава термина „хидравлично разбиване за добив на шистов газ“.

В настоящия си вид законите ни дори не изискват преценка на необходимостта от ОВОС за дълбоки сондажи (каквито са сондажите за шистов газ по тази технология), да не говорим за какъвто и да било друг контрол и предпазни механизми. Нещо повече, чрез (по всичко личи) съзнателна грешка в официалния превод на директивата на Европейския съюз за ОВОС на български език и след това в Закона за опазване на околната среда изчезва задължението на държавата да преценява нуждата от ОВОС за всеки един дълбок сондаж! Европейската Директива за Оценка на въздействие върху околната среда 85/337/ЕИО, изменена и допълнена с Директива 97/11/ЕО, задължава всяка страна членка, включително България, да прави индивидуална оценка за всеки дълбок сондаж, без значение дали той цели проучване или добив на подземни богатства и ако има значително въздействие върху околната среда, задължава да се направи ОВОС преди да се вземе решение за разрешаване на инвестиционното намерение, в случая дълбокия сондаж.

Налице е и измама от страна на министър Караджова и заместник-министър Манева, (това не е ли малко силно ☺) които твърдят, че хармонизираното българско с европейското законодателство не им позволява да правят ОВОС на дълбоките сондажи за търсене и проучване на нефт и газ в България. Европейското законодателство не само, че не забранява да се прави ОВОС на тези сондажи, но напротив, задължава МОСВ да вземе решение за ОВОС на тези сондажи.

II. ПРЕГЛЕД НА РАБОТАТА НА ИЗПЪЛНИТЕЛНОТО БЮРО (ИБ) НА БФБ

През тази година ИБ достигна зрялост, която му позволи да изпълнява функциите си въпреки трудният контекст в страната и намаленият си състав (поради майчинство на двама от членовете).

ИБ се съвещаваше минимум един път месечно. Протоколирани са всички по-важни решения, като например вземане на решения за кандидатстване по проекти.

В средата на годината Латинка Топалова заяви желанието си да напусне ИБ или да не участва известно време активно в работата му (не знам дали да го пишем това, защото тя си участваше пак??). Връщането на Румяна Иванова от майчинство позволи да се изведат на дневен ред някои важни проблеми в организацията и в ИБ, които отдавна чакат разрешаването си. Особено важна бе срещата на ИБ в Гърция през ноември, когато бяха обсъдени част от тези проблеми, изказани някои несподелени разочарования и др.

III. ПРЕГЛЕД НА РЕГУЛЯРНИТЕ ДЕЙНОСТИ НА БФБ

1. PR и образователни дейности на БФБ през 2012

Както всяка година и тази беше посветена на определен вид/група - Година на пеперудите. Със съдействието на НПМ на БАН изработихме и отпечатахме календар, а през юни изработихме атрактивна изложба от 7 флага, 8 вида стикери и малка листовка с любопитна информация.

“Карнавал на пеперудите - лелящите цветя над Полско-Скакавишкия водопад” проведен в село Полска Скакавица на 7 и 8 юли 2012 г., събра посетители, които имаха възможност да се потопят в празничната атмосфера, създадена от организаторите на фестивала – отдел “Туризм и балнеология” към община Кюстендил и Българска фондация Биоразнообразие.

Детската книжарничка в Благоевград и БФБ отбелязоха заедно Международният ден на детето, като надникнаха с децата в пъстрия свят на пеперудите. Освен четене на приказка за пеперудите имаше интересни и забавни игри, а накрая по време на работилничката всеки си измайстори сам летящи пеперуди.

Регионален исторически музей – Благоевград (РИМ - Благоевград) и БФБ откриха изложбата „2012 - Година на пеперудите“ от на 31 октомври пред сградата на музея. Откриването се превърна в истински детски празник с много интересни игри и занимания, свързани с пеперудите.

Оригиналната изложба за пеперудите през ноември бе представена в района на Природен парк „Рилски манастир“. Гражданите и гостите на гр. Рила се насладиха на интересните цветни знамена в центъра на града, а после бе преместена в образователния център на ПП „Рилски манастир“, разположен на главния път, 4 км преди Рилски манастир.

Традиционно се включихме в няколко национални фестивала:

- **Фестивал на Зелениката** – подкрепихме организацията му с материали, знаме, банери с правила за парка, инфо табели, кърпи и др. Голяма група от БФБ и нашия норвежки партньор участваха във Фестивала, който се проведе на 25, 26 и 27 май в Стоилово и Българи.
- Тази година **Узана поляна фест** "Зелените идеи в действие" се проведе на едноименната поляна в Стара планина на 14 и 15 юли. Но всъщност всичко започна още на 13 юли, когато се събраха участниците във фестивала и започна

музикалната част. Откриването бе от министъра на околната среда - г-жа Нона Караджова и министъра за управление на европейските фондове - Томислав Дончев, както и от кмета на Община Габрово. БФБ представи Изложбата за пеперудите и свои материали благодарение на Петко Цветков и Росен Василев.

- На **Беглика фест** – 17-19 август в Родопите отново на фокус бяха пеперудите, както и работилница за деца по теми, свързани с пеперудите. Започна и кампанията за изработване на пана

Специалната награда на БФБ три дни фотосафари в Девин бе спечелена от Борис Белчев с фото проекта "Среща преди изгрев"
http://snu.photosynthesis.bg/gallery/shoot_dont_kill/233.html

Наградата, част от кампанията ни за опазване на дивата коза и за намаляване на браконьерството, бе връчена от Стефан Аврамов, координатор „Защитени територии и опазване на видове“ към БФБ по време на официалното откриване на финалната изложба на конкурса на Фотосинтезис Арт Център "Снимай! Не убивай!". Изложбата, на която бе представен изборът на БФБ, както и всички наградени снимки продължи до 22-ри февруари.

Проекта на БФБ за опазване на дивата коза в НП Рила и НП Централен Балкан се състезава в международен конкурс за гласовете на интернет читатели на уеб сайтовете на European Outdoor Conservation Association <http://www.outdoorconservation.eu/project-voting-category.cfm?catid=3> и германското издание на Нешънъл джиографик <http://www.nationalgeographic.de/die-welt-von-ng/die-sechs-eoca-projekte-2012>. Това бе единственият български проект в категория "Природа", а конкуренцията е една от най-оспорваните в целия конкурс!

Излезе от печат първият **"Туристически пътеводител на Беласица"**. Автор и съставител е Латинка Топалова - Жежиха, редактор - Радостина Ценова. Автор на снимките е Пьотр Жежиха. Картите са изработени от Таня Георгиева-Шнел и Владимир Милушев, а профилите от Таня Георгиева-Шнел и Пьотр Жежиха. Пътеводителят е предназначен за любители на приключения, които са готови да пътешестват до една непозната и привлекателна дестинация, включваща три държави – България, Македония и Гърция. Книгата представя възможностите за туризъм в Беласица и нейното подножие. Въпреки че акцентът пада върху България, пътеводителят е разделен на три части и поднесената информация за съседните страни дава възможност за сравнително пълна представа за района.

Пета юбилейна „Зимна Беласица“ - От 10 до 12 февруари 2012 се проведе традиционният зимен поход в Природен парк „Беласица“, организиран от БФБ и Асоциация „Планини и хора“. Тази година 24 любители на планината достигнаха със ски и снегоходки до хижа Конгура и до местността Вършилото. Както обикновено, туристите бяха придружавани от Григор Дремджиев - председател на дружество „Калабак“ – град Петрич, който им предаде приветствие лично от кмета на общината Вельо Илиев.

Община Петрич, Дирекцията на Природен парк „Беласица“ и БФБ отбелязаха заедно Седмицата на гората. На 3 април 2012 г. в залата на община Петрич беше представен официално туристическия пътеводител за Беласица (България, Македония, Гърция), едно издание на Българска фондация Биоразнообразие, финансирано от Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество (SDC) и Програмата за малки проекти на ГЕФ.

Възможностите за туризъм в българската част на Беласица бяха представени на конференция „Туризм в защитените територии“ на 07.06.2012 г. в Като Пороя, Гърция. Пътят извървян през последните 4 години след създаването на Природния парк „Беласица“ и утвърждаването на пазара на нова дестинация за устойчив туризъм.

Първият **Фестивал на кестена** (през септември) беше едно чакано от години събитие и за нас, и за цялото Подгорие! Включихме се с цялата си любов към Беласица и местните, с надеждата да популяризираме още повече природен парк Беласица. Подготвихме най-хубавите си изненади, най-веселите игри и най-интересните книги. Взехме и пътеводителя за Беласица, защото знаехме, че той ще бъде полезна придобивка за всеки,

който е решил да опознае планината и да разкрие тайните ѝ. Беласица ни посрещна със слънце, а гостите - с усмивки. Организаторите от Природен парк Беласица се бяха постарали да съчетаят в програмата традицията и младостта - красивите традиции на Подгорието, модерните забавления за тийнейджъри като "слаклайн", въжен тролей, изложби, работилнички и още много други забавления! Ние участниците бяхме ентузиазирани и решени да поставим едно добро начало на Фестивала на кестена, което да привлече още по-голям интерес и още повече гости за следващата година.

Едно от най-значимите събития през тази година бе демонстративното събаряне на незаконната „Златна перла“ – БФБ разпространи своята вълнуваща изповед за една победа на гражданското общество в България

Продължи традиционният курс Опазване на биоразнообразието, който БФБ организира в БФ на СУ „Св.Климент Охридски“. Лекциите до края на учебната година бяха следните:

дата	Тема на лекцията	лектор
11.01	Живот на тъмно - биоразнообразие в пещерите на България	Костадин Стоичков
29.02 07.03 14.03	Натура 2000 в България 3 презентации	Старши експертите по ЛОТ-ове
28.03	БДЗП в Оман - експедиция за опазване на египетския лешояд	Цветомира Йоцова
04.04	Биг брадър за животни или как да ги шпионираме без много усилия	Диана Златанова
18.04	Престъпления срещу дивата природа	Гай Шорок
25.04	Европейски зелен пояс	Петко Цветков
30.05	„Umbrella, flagship и keystone видове - английски думички в полза на Природозащитата	Стефан Аврамов

След дълги пътувания, срещи с прекрасни хора и опознаване на нови диви места се връщаме отново в Биологически факултет на Софийски университет "Св.Климент Охридски", където екипът на БФБ стартира обучителния курс „Опазване на Биоразнообразието“. На 21 ноември в зала 163 в Биологически факултет бе първата лекция на тема: "Солта на живота" - най-новият проект на БФБ за опазване и възстановяване на лагуната Атанасовско езеро, който ще се изпълнява в партньорство с БДЗП и Черноморски солници АД. Лектор бе д-р Светла Далакчиева (отговорник природозащитни дейности по проекта).

Много животни и растения от езерата на Бургас – Атанасовско, Вая и Мандра оживяха на лятната сцена „Охлюва“ в Морската градина на Бургас на 09.06.2012 по време на традиционния Карнавал на биоразнообразието, който тази година бе посветен на живота в бургаските езера. Шареният и весел празник за трети пореден път бе организиран от БФБ, тази година в партньорство с Българското дружество за защита на птиците и с подкрепата на Община Бургас, „Победа“ АД и Регионална инспекция по околната среда и водите – Бургас.

Пътуващата интерактивна изложба, посветена на Годишната на глухаря бе представена през март 2012 в Природонаучната експозиция на Бургаския регионален музей. Зад атрактивното заглавие на изложбата "Мечки и глухари, дивите кози - все по-рядко обитават нашите гори" се крият любопитни подробности за живота, биологията и заплахите за тези три вида, които стават все по-застрашени и все повече намалява тяхната численост в горите, които обитават.

На 27 септември 2012 г. официално бе открит туристическия маршрут "Животът на

Бургаските езера", който представя интересни за посещение места, свързани както с наблюдение на природата, така и със запознаване с археологията около Бургаските езера. Зам.кметът на Община Бургас откри маршрута, а подробности за него бяха представени от Радостина Ценова от БФБ. Децата от ОДЗ "Иглика" в к-с Славейков поздравиха гостите и представиха някои от обитателите на езерата. След Укритието обиколката продължи с посещение на други точки от маршрута - Канала на Вая и Черно море, Лале баир и Устие на р. Изворска. Маршрутът е изграден в рамките на проекта на БДЗП "Живот за Бургаските езера" финансиран от програма LIFE + на ЕК, в който БФБ, Община Бургас, RSPB и Черноморски солници АД са партньори.

Световният ден на околната среда - 5 юни бе отбелязан с откриване на изложбата „Зеленият пояс – места забранени, забравени, запазени..." във Възрожденското училище "Св. Св. Кирил и Методий" в град Кюстендил със съдействието на община Кюстендил. Двадесет избрани фотографии, участвали във фотографски конкурс на Фондацията запознаха гражданите на град Кюстендил с Балканския Зелен пояс до 11 юни.

Излезе от печат дългоочакваното четвърто преработено и допълнено издание на **Конспект на висшата флора на България. Хорология и флорни елементи**. Справочникът съдържа информация за 4102 вида растения от българската флора, с карти на разпространението им в България по флорни райони, вертикални граници на разпространение, флорни елементи и статус на защита според Закона за биологичното разнообразие. Редактори са доц. д-р Антоанета Петрова и д-р Борис Асьов.

На 8 ноември 2012 г. с хубав празник, събрал приятелите на НП „Пирин“ се отбеляза 50 годишнината от обявяването му за защитена територия. На тази дата през 1962 год. е обявено създаването на Народен парк "Вихрен", с площ 6736 хектара, включващ алпийската част на Пирин между басейните на реките Бъндерица и Демяница. С годините тази територия се е увеличавала и днес Национален парк „Пирин“ е с площ над 40 хил. хектара.

2. Опазване на видове

БФБ съдейства на World Parrot Trust да се свърже с българските власти и да се задвижи процедура за връщане на конфискувани на Софийското летище папагали жако в Африка. Сто и осем папагала жако бяха конфискувани през април 2010 на митницата на летище София и предадени за временно настаняване в Зоопарк София. След влизане на наказателното постановление на трафиканта бе възможно те да бъдат върнати обратно в природата. След серия от преговори между Зоопарк София, МОСВ, БФБ и WPT бе решено оцелелите досега 37 папагала да бъдат върнати на свобода в Уганда. През октомври те бяха изследвани за болести и тестовете бяха негативни. Очакваме птиците да бъдат транспортирани до Уганда до края на декември 2012, където ще преминат процедура за адаптиране към живот в дивата природа и впоследствие освободени.

Участвахме в информационни кампании за защите на делфините в Черно море със серия от живи предавания по телевизии, както и с интервюта за други медии.
<http://www.spisanie8.bg/рубрики/природа/1341-изчезващите-делфини-на-черно-море.html>

Развихме информационна кампания за проблемите на дивата коза, която достигна до над 100 000 човека през фейсбук и медиите.

В-к "Дневник" стана партньор в проекта на БФБ за опазване на дивите кози и мечките като си избра и следи две от 10-те диви кози, на които бяха поставени GPS-GSM нашийници, които предават информация за движението и поведението на животните. Животните, които "Дневник" кръсти Дивна и Исидор бяха следени по време на техните радости и опасности през цялата година.

През цялата година водихме активна кампания и създадохме обществена съпротива срещу излагането на незаконни ловни трофеи в заведенията чрез многобройните проверки в

различни части на страната.

3. Защитени територии и Natura 2000 зони

На 27 март в София БФБ организира Национална среща за обсъждане на ефективното съвместно управление на различни категории защитени природни обекти, припокриващи едни и същи територии – проблем, с който днес се сблъсква управлението на системата от защитени територии в България. Лектори бяха международни експерти от Швейцария, Норвегия и Словения.

IV. РАБОТАТА НА КЛОНОВЕТЕ НА БФБ

Клон Беласица

- Поддържане и развиване на интернет портал на Беласица www.belasitsa.com.
- Гостуване на изложба за пеперудите в ПП „Беласица“, ПП „Рилски манастир“, Регионален исторически музей – Благоевград.
- В Седмицата на гората БФБ – клон Беласица в партньорство с община Петрич и ДПП „Беласица“ организира представяне на книгата „Интересните растения на Беласица“ и туристическия пътеводител за планината. БФБ предостави пакет информационни материали на всички училища и читалища в района на ПП „Беласица“.
- Участие в семинар на тема „Устойчиво развитие на туризма в района на НП „Керкини“ (Гърция) на 7 юни 2012 г., където бяха представени усилията на клона за развитие на екотуризъм в района на Беласица.
- Участие и представяне на дейността на клона на първия Фестивал на кестена (29 септември 2012 г.), включително водене по тематичен маршрут Животът на кестена, повече от 400 посетители.
- БФБ – клон Беласица осигури обучени водачи по интерпретативния маршрут „Пеперудите и цветята на Беласица“, които бяха посетени от 100 деца от Подгорието.
- Клонът осъществи следната услуга „Организиране на информационни прояви по проект № 8352 „En-Act – Екологични действия за насърчаване на алтернативни форми на туризъм“, осъществяван от ДПП „Беласица“ по Програма „Европейско териториално сътрудничество“, Гърция – България 2007-2013 г. Услугата включваше организиране и провеждане на следните прояви: 1.) Еднодневно учебно пътуване в района на Беласица за заинтересовани страни от района на община Висалтия, Гърция – общо 20 участника за 1 ден; 2.) Еднодневно учебно пътуване в района на Смолян за заинтересовани страни от района на ПП „Беласица“ – общо 15 участника за 1 ден; 3.) Тематичен семинар „Туризъм и устойчиво развитие“ в Беласица за общо 20 участника за 1 ден; 4.) Тематичен семинар „Алтернативни туристически маршрути“ в Беласица за общо 20 участника за 1 ден; 5.) Практически семинар – упражнение по разработване на алтернативни туристически маршрути в Беласица за общо 15 участника за 1 ден; Промоционално събитие в Беласица за общо 50 участника за 1 ден.

Клон Странджа

- Активна работа с местните институции и организации в района на Бургас и Странджа;
- Организиране на Карнавал на биоразнообразието с БДЗП и Община Бургас през юни на тема „Животът в Бургаските езера“, посветен на 20 години от Програма LIFE+
- Участие в проекта на Община Бургас – Зелени коридори, за представяне на природните особености в района на Бургас и Странджа;

VI. ПРЕГЛЕД НА ПРОЕКТИТЕ НА БФБ ПРЕЗ 2011

През 2012 г. БФБ работи основно по 20 проекта в четирите си тематични направления – „Защитени територии и видове“, „Натура 2000 и Зелен пояс“, „Коалиции“, „Връзки с обществеността и образователни програми“.

„СЪТРУДНИЧЕСТВО ЗА ОПАЗВАНЕ НА БИОРАЗНООБРАЗИЕТО И УСТОЙЧИВО МЕСТНО РАЗВИТИЕ В СТРАНДЖА ПЛАНИНА“

Донор: Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (Исландия, Лихтенщайн, Норвегия) - EEA Grants

Партньори: Дирекцията на ПП „Странджа“, Българския национален комитет по програмата „Човекът и биосферата“ на ЮНЕСКО и Директората за управление на природата (ДУП) към Норвежкото министерство на околната среда.

Обща стойност: 519 780 евро

Финансиране за 2012: 119 790 евро

Екип на БФБ: Радостина Ценова, Андриана Андреева, Петко Цветков, Десислава Живкова

Дейностите по проекта са в следните направления:

УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТА

До 30 април 2012 г. официално приключи проекта, но финансовото и техническото му отчитане продължава и до момента. Успешно завършиха планираните по проекта дейности, а усилията на екипа бяха насочени едновременно към подготовка на предпоследния ПИР и към завършване в срок на дейностите по проекта, но също и към осигуряване на необходимите авансови средства за реализацията им – задача, оказала се най-сериозното предизвикателство пред БФБ при работата по проекта.

За капитализацията на проекта бе избрана фирма „Биосфера“ и нейните експерти Боряна Михова и Кирил Георгиев, които имат дългогодишен опит в работа и управление на проекти, свързани с опазването на биоразнообразието, както и работата и отлично познаване на БФБ и НПО сектора. Като най-подходяща бе избрана следната методология - изследване на проектната документация и провеждане на интервюта с участници и заинтересовани страни.

СЪЗДАВАНЕ НА ГИС И СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ

Създадени бяха бази данни и географска информационна система (ГИС) за три защитени зони от Натура 2000: Защитена зона и природен парк „Странджа“, Защитена зона „Босна“, Защитена зона „Дервентски възвишения 2“

Разработена беше система за мониторинг на биоразнообразието и социално икономическите характеристики/процеси за бъдещ биосферен парк (резерват) „Странджа“.

Подготвени са препоръки за подготовката на планове за управление на трите защитени зони по Натура 2000 както следва:

Посочените по-горе продукти са предназначени за ползване от Дирекция Природен парк „Странджа“, Министерство на околната среда и водите и Изпълнителна агенция по горите.

Във връзка с подготовката на препоръки и проекто план за управление на защитена зона и природен парк Странджа, екпертът Биоразнообразие, заедно с партньорите от Природен парк Странджа участва в срещи-консултации с кметовете и експерти на Общините Царево и Малко Търново.

РАЗРАБОТВАНЕ И ПРИЛАГАНЕ НА КОМУНИКАЦИОННА СТРАТЕГИЯ

Усилията на екипа бяха концентрирани в приключване изработването на планираните информационни материали. Като краен продукт бяха произведени и предадени от фирмата

изпълнител следните материали: Каталог за местни продукти и услуги, сертифицирани с Регионална марка „Странджа“, брошура за представяне на БФБ, транспаранти за Фестивала на зелениката, флагове, информационни и указателни табели, Наръчник „Как да правим бизнес в Странджа?“, Помагало/наръчник за ученици.

В рамките на Обучителната и образователна програма бяха проведени още няколко информационни срещи/обучения за местните хора, възникнали като нужда в хода на проекта:

- „Предизвикателства и възможности за развитие на селския туризъм“ с участието на местните хора, които развиват такъв, и бяха обсъдени както финансовите трудности, пред които са изправени, така и възможностите, които трябва да бъдат използвани, за да се разнообрази предлагането, а оттам и печалбата от този тип природосъобразен бизнес. Поканените лектори - Бьорн Арне Нес от Директората за управление на природата и Латинка Топалова – Жежиха, работеща активно в района на Беласица, представиха своя опит и различни идеи.
- във Варвара бе проведена друга информационна среща с участието на рибари от околните селища (Ахтопол, Варвара и Царево), на която норвежкият партньор Б.А.Нес представи норвежкия опит в опазване на рибното богатство, методи за консервиране и обработката на рибата, и нагости гостите с характерното норвежко рибно ястие бакалау, като сам осигури рибата треска от Норвегия.

На 15 март 2012 се проведе заключителния етап на конкурса „Странджа през моите очи“ тържеството в Ахтопол в ОУ „Св.св.Кирил и Методий“, в което участие взеха деца от 1 до 8 клас. На 22 март се проведе заключителния етап на конкурса в Малко Търново в СОУ „Васил Левски“. Участие в празника взеха кметът на Общината, Илиян Янчев, норвежкият експерт Бьорн Арне Нес, Директорът на парка – Стефан Златаров и директора на училището Георги Диков.

На 23 април 2012 г. се състоя финалната пресконференция по проекта, за представяне пред медиите, а чрез тях и пред широката общественост на осъщественото по проекта, на предизвикателствата пред екипа и трудностите, които бяха преодолени през трите години работа в района а Странджа. В пресконференцията взе участие целият екип на проекта, както и партньорите от Директората за управление на природата, Норвегия и Дирекцията на Природен парк „Странджа“. В края на пресконференцията екипът на БФБ изненада норвежкия си партньор Бьорн Арне Нес като му връчи специална награда – странджанска гайда, изработена от странджански майстор-гайдар.

РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНАЛНА МАРКА „СТРАНДЖА“

След проведените срещи със собственици на семейни хотели за представяне на Регионалната марка по крайбрежието на парка през септември 2011 г., от страна на няколко обекта беше заявен интерес да бъдат сертифицирани. На 19 април местната сертифицираща група (МСГ), включваща представители на БФБ, ДПП „Странджа“ и Община Царево (експерт „Туризъм“) посетиха два обекта по Южното Черноморие – хотел „Св. Георги“ в Синеморец и Вила „Жени“ в Ахтопол. Интервюирани бяха собствениците и бяха попълнени формулярите за сертифициране. На 20 април местната сертифицираща група посети и нов обект в с. Звездец на местното сдружение „Златно руно“, желаещ да бъде сертифициран като туристическа атракция – багрене и обработка на вълна с бои от естествени и природни материали.

МСГ реши да сертифицира всички проверени обекти, които от своя страна поеха ангажмента да изпълнят препоръките на комисията, установени по време на проверката, с цел подобряване качеството на предлаганата услуга.

След официалното приключване на проекта се проведе деветият Фестивал на зелениката (25-27 май 2012 г.), очакван с голям интерес поради непровеждането му миналата година заради епидемията от шап. Проектът подпомогна организирането му като осигури

информационни и указателни табели, флаг, транспаранти, повечето от които ще могат да се ползват и в следващите издания на Фестивала. Норвежкият партньор пристигна за Фестивала, като участието му бе финансирано от Директората за управление на природата.

СЪЗДАВАНЕ НА СТРУКТУРА ЗА СЪВМЕСТНО УПРАВЛЕНИЕ

Осъществена бе голяма част от работата по тази дейност - подготвена бе мисията на експерти от ЮНЕСКО през март, които да помогнат за разясняване на номинацията за биосферен парк пред местните власти и заинтересованите институции. В тази връзка бе планиран семинар за обсъждане на съвместното управление на защитените територии. Програмата за семинара бе обсъждана и съгласувана не само с партньорите по проекта, но и с МОСВ. Проведени бяха разговори със секретаря на комисията на ЮНЕСКО в България (към Външно министерство) – г-жа Румяна Митрева за съдействие от тяхна страна при придвижването на номинацията и за среща с експертите от ЮНЕСКО през март. За съжаление лични ангажименти не позволиха на г-жа Митрева да се срещне с тях, но тя пое ангажимент да окаже пълно съдействие.

Екипът на проекта изготви предложения за бъдещи дейности, част от предстоящия проект на ДПП „Странджа“, финансиран от ОПОС, свързани с биосферния парк, които да осигурят по-нататъшно финансиране на започналите по проекта дейности. За съжаление оценяващите от страна на МОСВ ги отхвърлиха, тъй като биосферните паркове не са официална категория в Закона за защитените територии и тяхното функциониране не е сред приоритетите на тази оперативна програма.

Попълнена бе номинационната форма за биосферния парк, която заедно с необходимия картен материал трябва да бъде внесена на МОСВ, за да бъде разгледана от Международния координиращ съвет на програмата МАВ на ЮНЕСКО (ICC) през февруари 2013 г.

ПРИЛАГАНЕ НА МОДЕЛНИ ПРОЕКТИ

Възстановяване на моделен тип горско местообитание

Продължи проследяване от експертите на ПП „Странджа“ и ДГС Кости на възстановяването на залесените през 2010 г. територии, като бе осъществено и допълнително подсяване с жълъди с участието на местни жители, на местата, където бе установено, че това е необходимо. Сключен бе договор с ДГС Кости и подготвен филм за популяризирането на мерките за възстановяването на моделен тип горско местообитание с участието на местни жители и специалисти от района.

Възстановяване на речни екосистеми и миграцията на видове риби

Като част от мерките за възстановяване на речните екосистеми и миграцията на риби в ПП „Странджа“, бе организирана акция за почистване на речното корито на река Велека и прилежащите му територии. Акцията за почистване на твърди битови и строителни отпадъци се проведе на 29-30 април 2012 г. В почистването през двата дена основно се включиха 13 жители на село Звездец, като на 30.04 в акцията взеха участие и туристи, пристигнали за пикник в района на Ковач. Бяха почистени няколко участъка на река Велека - край местността Ковач, Кобареловата воденица, старата помпена станция и др.

„ЖИВОТ ЗА БУРГАСКИТЕ ЕЗЕРА“

Донор: Програма LIFE+ на Европейския съюз

Водеща организация: БДЗП

Партньори: БФБ, Кралското дружество за защита на птиците, Великобритания (RSPB), Община Бургас, Черноморски солници АД

Обща стойност: 1 743 000 евро

Финансиране за 2012 (за БФБ): 26 000 лева

Екип на БФБ: Радостина Ценова, Андриана Андреева, Росен Василев

БФБ, в рамките на проекта на БДЗП, изпълнява основно три дейности, но оказва цялостно съдействие за реализирането на проекта и се включва с консултации и участие в голяма част и от останалите.

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА НАЦИОНАЛНИЯ ПЛАН ЗА ОПАЗВАНЕ НА НАЙ-ЗНАЧИМИТЕ ВЛАЖНИ ЗОНИ В БЪЛГАРИЯ

До април 2012 г. бе финализиран проекта на актуализирания Национален план за влажните зони. През май 2012 г. беше представен за вътрешен преглед и полезни забележки бяха дадени за заплахите и спешните мерки, които трябва да бъдат предприети. Решено бе, че авторите на предишния Национален план за влажните зони от 1993 г., ще бъдат включени, за да се осигури по-висока ефективност на новия, както и съгласуваност между двата важни документи. Проектът се преведе на английски език, като част от нашата цел е да има широки обсъждания с компетентните организации, експерти, институции и извън България предварително, за да се избегнат усложнения и забавянния на одобряването на плана.

Националният план за действие за опазване на влажните зони ще бъде представен на МОСВ след като се осигури участието на всички заинтересовани страни в процеса на консултации и по този начин се гарантира успешното му припознаване и реализиране в бъдеще.

ДИЗАЙН И ИНСТАЛИРАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННИ ТАБЕЛИ ЗА ПРИОРИТЕТНИ ВИДОВЕ НА КЛЮЧОВИ МЕСТА

За да използва средствата по проекта по най-добрия начин, екипът на проекта и партньорите, включително Община Бургас реши да се създаде туристически маршрут около езерата, представяйки ги като комплекс от културни, исторически и природни ценности. Развитието на маршрута е резултат на множество дискусии между БФБ, БДЗП и RSPB и местни заинтересовани страни.

Специално проучване от страна на БФБ бе разработено, в което всички важни заинтересовани страни бяха интервюирани и събраната информация позволи на партньорите да се създаде актуална карта с местата, които са готови или в процес на подготовка, за да се представя природния, културния и архитектурен потенциал на езерата пред граждани и туристи. В този нов контекст на проекта екипът реши да се създаде мрежа на интерпретационни и информационни табла, за да комуникира различните послания за опазване на околната среда до по-голям брой посетители и значително да повиши информираността на широката общественост за значението на Бургаските езера и целевите видове.

Беше договорено, че местоположенията на туристически маршрут ще бъдат включени в "Програмата за развитие на туризма в Бургаски регион", разработен от Община Бургас. Така, преживяванията на посетителите бъдат значително увеличени и ще бъде предоставена информация не само по отношение на дивата природа в Натура 2000 зоните, но също така допълнителна информация за културно-историческо значение на Бургаските езера и ще се увеличи подкрепата на проекта и партньорски организации.

Ето защо във всяка Натура 2000 зона бяха избрани ключови места за информационните табели. Дизайнът и местоположението на всички табели бяха представени и одобрени от Художествения ръководител и главния архитект на община Бургас.

ПОВИШАВАНЕ ИНФОРМИРАНОСТТА ЗА ПРИОРИТЕТНИ ВИДОВЕ СРЕД ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ, РИБАРИ, ЛОВЦИ И ДР., ЧРЕЗ СЕМИНАРИ, ИНФОРМАЦИОННИ СРЕЩИ И ОБУЧЕНИЯ.

В стремежа си да постигне най-добри резултати от тази дейност, проведохме вътрешни обсъждания в рамките на екипа по проекта и множество разговори с различни местни ключови заинтересовани страни и органи, и в резултат сме идентифицирали целите на семинарите, потенциалните заинтересовани страни, които да бъдат поканени, теми за обсъждане и др. Този подход има за цел постигането на няколко цели, включително

включванена по-голяма група в решаването на проблемите на езерата, получаване на по-голяма подкрепа и разбиране от страна на местните жители и институции.

Като част от тези комуникации са установени силни връзки, което ни даде възможност за постигане на целите, определени в други действия - например подобряване на отношенията с ловците и риболовците доведе до създаването на сдружение и ни позволи да се разработи общ туристически продукт и да се определят основните целеви групи, които ще го използват Следните семинари бяха организирани през 2012:

8) На 21 март 2012 г. бе организирана среща в Областна администрация Бургас с 22 местни фермери за изменение на мярка 213 и мярка 214 от програмата за селските райони и включването на нови дейности, свързани с гъски, особено компенсации за щети, направени от зимуващите гъски.

9) На 2 април 2012 г., бе организирана среща на заинтересованите страни с 13 участници в ПЗЦ Пода. Обсъдено бе изпълнението на споразумението за сътрудничество, подписано по-рано между участващите организации и Националната агенция за рибарство и аквакултури в София, както и съвместни дейности за борба с браконьерството, които могат да се извършват около езерата.

10) между 7-9 май 2012 г., три дни обучителен семинар се проведе в Хотел Атаген, водена от експерт на RSPB и с участието на над 23 участници. Обучението "Въведение в планирането на управлението на обекта", имаше за цел да увеличи капацитета на млади специалисти и заинтересовани страни за дългосрочно планиране и цели за управление на плановете за управление на защитени територии.

Ние ще продължим да организираме семинари за приоритетни заинтересовани страни в рамките на проекта с цел повишаване на обществена подкрепа и участие в общи проблеми за опазване на околната среда. Защото напревеното дотук ни позволи да се създаде мрежа между различните организации и заинтересовани страни, която да служи като основа за опазване на Бургаските езера.

„ОСОГОВО В ЗЕЛЕНИЯ ПОЯС“

Донор: Франкфуртско Зоологическо Дружество – Германия, Про Натура – Швейцария,

Партньори: Македонско екологично дружество

Финансиране за 2012: 32999,85 лв

Екип на БФБ: Петко Цветков, Петър Тодоров

ENABLE COMMUNITIES TO TAKE THE LEAD IN THE NOMINATION PROCESS FOR PAS AND BIOSPHERE RESERVE BY RAISE AWARENESS OF LOCAL PEOPLE AND PROVISION OF SUPPORT IN LOBBING ON NATIONAL LEVEL.

Meetings with key stakeholders of the Ministry of Environment and Water, Forestry Units and the municipality administration continue.

In connection with the ongoing reform in the forestry sector in Bulgaria the project team met continuous changes in the managers of Osogovo State Hunting Enterprise - four different persons in a year period of time have been changed. It seriously slow down the coordination work with the local stakeholders and the implementation of the project activities The project team have met two of Forestry managers to discuss and coordinate project objectives and activities. A meeting with the current manager- engineer Toni Kolev was held in October. During the meeting he was introduced to the project ideas and goals. The meeting was also important in relation to the involvement of the forestry administration in the process of identification of high nature value forest is initiated as a first step towards Forest Certification in Osogovo and as an example how the forests could be managed in a potential Biosphere reserve. This activity is partially funded by Pro Natura, Switzerland. Earlier during the year a meeting with the two deputy directors of Osogovo State Hunting Unit was held in order to start with this activity. A letter to the central office of the South Western Forestry Enterprise is send for getting official support and involvement. Preliminary meeting between the forestry expert Dobromira Dimova was held with

the Director of Enterprise who is already convinced about the need of forest certification and especially about the REGULATION (EU) No 995/2010 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 20 October 2010 laying down the obligations of operators who place timber and timber products on the market. According the regulation from 3th of March 2013 all timber and timber products must be certified. From the known certification systems FSC is the only who signed an agreement with EC to cover the requirements of the regulation and to have a marketing impact. The alternative procedures of certification could be cheaper but with no marketing impact. That is way the preferable system of certification in Bulgaria at the moment is FSC and details regarding the activity of identification of forests with high conservation value in Osogovo were discussed.

October was also the month during which a meeting with the new deputy mayor of the municipality of Kjustendil was held. The main focus of the meeting was Osogovo Nature Park Proposal as a background for the Biosphere reserve creation. Due to the deputy mayor background in geodesy and constructions the conversation went more into the Nature park issues since it is more clear as a protected area category according to the National Legislation

Activities for raising public awareness and gaining support for biodiversity conservation from the locals through participation and of the project staff in public events with significance for the local community. Moving photo exhibition of the Green Belt was shown in Kjustendil during the week before the World Environmental Day - 05 of June. In 2012 the Festival of the Butterflies organized for a third year by the Municipality of Kjustendil in cooperation with the Bulgarian Biodiversity Foundation was also held in July. In the frame of the BBF initiative The Year of the Butterflies an exhibition was also performed in Kjustendil municipality.

During the first half of the year two coordination meetings were held between the project partner of Macedonian Ecological Society and BBF.

PREPARE AND PROMOTE THE GAZETTING OF THE SYSTEM OF PROTECTED AREAS ACCORDING THE BULGARIAN AND MACEDONIAN LEGISLATION AND IDENTIFY STRUCTURE AND FINANCIAL NEEDS OF A MANAGEMENT BODY OF PAS/BIOSPHERE RESERVE.

Analysis and processing of gathered data necessary for the process of preparation of a proposal for Biosphere reserve/large PA and preliminary management plan are under preparation.

Identify a set of target species relevant for the entire area which could serve as indicators for the sustainable management of the entire area: e.g. Brown Bear, Lynx, Wildcat, Egyptian Vulture, Plant species etc.

As a suitable target species to serve the role of an indicator of the good conservation status and the sustainable management of the Osogovo region was selected the lynx. It is also to show the crossborder aspects of the need of transboundary protected area and joint management. The field studies via photo (camera) traps continue. Selected pictures (clips) of most probably pregnant female have been sent together with the attachments to the Narrative Report of 2011. Preliminary discussions were held with the expert in large carnivores for the most suitable GPS-GSM equipment to be purchased for further research of the species. A meeting between experts from Bulgaria and Macedonia is to be held in November.

ENHANCE TRANS-BOUNDARY COOPERATION

As stated in point 1 the project partners held two meetings for coordination of project activities.

It was also agreed that a joint expert meeting is to be held in November 2012 to discuss the target species issues.

ECOLOGICAL EDUCATION

Activity funded by Pro Natura – Switzerland. The purpose of the activity is to build up the existing good practices of ecological education in the Osogovo region and to broaden the scope of people involved in them. Due to this from August implantation of the activity – conduction of ecological contest in schools from the municipalities of Kjustendil and Nevestino has started. The

current progress includes conduction of series of meetings and getting approval and cooperation from the director of the Regional educational inspectorate of Kjustendil, presentation of the activity to the annual meeting of the school directors from the region, commitment of schools for participation in the contest as well as conduction of a workshop with teachers from the schools in order to discuss practical issues and logistics in relation to the conduction of the contest. Preparation of a guidebook for preparation of the participants in the contest has been already started. The guide book is expected to be finished until January 2013 and the preparation of the participants in the contest and the contest by itself is going to take place during the first half of 2013.

AMENDMENTS TO THE FORESTRY LAW AND ITS IMPACT ON OSOGOVO PROTECTION

Just before Christmas the Bulgarian Government announced amendments to the Bulgarian Forestry Law which were designed in favor of some (one) ski developers, logging industry and hunters lobby in Bulgaria. Without giving proper time of public hearing the Amendments were approved by the Government and hand in the Parliament on 29th of December despite the Statements of the Bulgarian For the Nature Coalition of nature protection NGOs and citizen groups. BBF is acting as a Secretariat of the Coalition and is participating with its expert and staff capacity. The Coalition raised mass public campaign against the changes in the Forestry Law including more than 20 press conferences, public events, street protests and relays. At that time the statements of the conservationists were poorly covered by the media and neglected by the State officials.

Between first and second reading in the Parliament the amendments became worse and worse and more and more weakening the Law. The amendments allowed large-scale forest felling and construction of ski and golf facilities in the in the forests without Environmental Impact Assessment and without change of the land use purpose and consequently without payment of the state taxes necessary for change of the land purpose. These changes in the Forestry Act were in direct benefit for the investors in the ski zone in Vitosha Nature Park and the ski zones in Rila Mountain (also threatening Rila National Park), but also in favor of enlarging other sky zones including the one in Osogovo mountains. It would also had very negative impact on the state of the forests in general and especially allowing clear cuts and intensive timber extraction of forests.

After the second and final adoption by the Parliament of the controversial texts and due to the total negligence of the Government and the Parliament to the NOGs and public opinion large public demonstrations were raised. The civil disobedience in the form of flash mobs of thousands of people blocked the main boulevards in the capital Sofia on 13,14 and 15 of June. Between 1000 (during the first day) and 8000 (on 15th) people took part in these events. Due to the strong public response the Prime Minister asked for a meeting with representatives of the nature protection organization held on 15th of June. As a result, on the 16th of June 2012, the President of the Republic of Bulgaria imposed veto on the Forestry Act and returned it for a review and public discussions. The veto did not stop the public campaign which followed day by day while environmentalists were discussing the Forestry Act Changes with representatives of the government and the investors. Finally after numerous meetings and discussions the Parliament supported the veto of the President and later approved even better text of the Law by the end of July.

Obviously, in order to divagate public attention even a fire was lit by unknown person in Bistritsa Strict reserve within Vitosha Nature Park Vitosha. Many of the participants in the street protests became volunteers to help the firefighters.

PRIVATIZATION OF 104000 DKA MEADOWS AND PASTURES IN BULGARIA.

Together with For the Nature Coalition of nature protection NGOs and citizen groups BBF managed to convince the Bulgarian Minister of Agriculture and Food to exclude from privatization tender list 50 000 dka of high mountain meadows and pastures within protected area and Natura 2000 network of Bulgaria among this 10000 dka (1000ha) in highest part of Osogovo.

ОПАЗВАНЕ НА ДИВАТА КОЗА И КАФЯВАТА МЕЧКА В БЪЛГАРИЯ (ИЗВЪН ТЕРИТОРИИТЕ НА НАЦИОНАЛНИ И ПРИРОДНИ ПАРКОВЕ И РЕЗЕРВАТИ И ПОДЪРЖАНИ РЕЗЕРВАТИ) ЧРЕЗ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КОМПОНЕНТИ НА ПЛАНОВЕТЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ДИВАТА КОЗА И МЕЧКАТА В БЪЛГАРИЯ

Донор: Оперативна програма „Околна среда“ 2007-2013

Партньори: СДП „Балкани“, РИОСВ Пазарджик, ЛРД Девин

Обща стойност: 578 832 лв.

Финансиране за 2012: 100015,82 лв

Екип на БФБ: Стефан Аврамов, Катерина Ангелова, Десислава Живкова, Петя Шереметова и много доброволци

Общата цел на проекта е опазване и възстановяване на дивата коза и мечката в България (съгласно Проектното предложение).

Конкретните цели на проекта са:

Координиране усилията на максимално широк спектър от институции и организации, работещи за опазване на дивата коза и мечката и техните местообитания в България

Радикално намаляване на браконьерството и влиянието му върху дивата коза и мечката чрез засилване на охраната и изясняване на „слаби места“ в разпространението на двата вида

Ясна визия за възможностите за реинтродукции на дива коза в България и увеличаване на нейната популация чрез заемане на нови местообитания

Ясна визия за възможностите за използване на лова по реда на изключенията на ЗБР като средство за въвличане на ловната общност в опазването на двата вида (т.н. community based conservation)

Повишаване на обществената информираност относно проблемите на опазването на дивата коза и мечката и борбата с браконьерството и въвличане на ловните общности в тяхното опазване

Координиране на дейностите за опазване на трансгранични популации на дивата коза и мечката

Намаляне на конфликтите човек – мечка.

Основните дейности по проекта са:

ПОДКРЕПА ЗА РАБОТАТА НА МЕЖДУВЕДОМСТВЕНИТЕ РАБОТНИ ГРУПИ ПО ПЛАНОВЕТЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ДИВАТА КОЗА И МЕЧКАТА

Изпълнява се чрез осигуряване на участие на експерти в работата на междуведомствените работни групи за планове за действие за дивата коза и мечката и подготовка на годишни доклади за състоянието, проблемите и извършените дейности за дивата коза и мечката за срещите на работните групи, които да повишат ефективността на работата им. Изпълнява се от СДП Балкани.

Координационни срещи и семинари със структури на ДАГ, МОСВ, СЛРБ, МВР и прокуратурата в рискови райони, както и участие в Съветите за охрана на горите, дивеча и рибата за разясняване на проблемите на опазването на дивата коза и мечката набелязване на мерки срещу него

Координирането на дейностите на всички институции на най-ниско ниво е ключово за борбата с браконьерството. На много места тази координация липсва напълно или е много

слаба. Дейността по проекта има за цел нейното радикално подобряване чрез провеждане на регионални координационни срещи и семинари за разясняване на проблемите на опазването на дивата коза и мечката набелязване на мерки срещу него.

Осем координационни срещи за дивата коза бяха организирани от Стефан Аврамов, експерт диви кози. Срещите се проведоха в Гоце Делчев, Сандански, Хасково, Бургас, Варна, Велико Търново, Плевен и Монтана с участието на служители от ИАГ, МОСВ, съд, прокуратура и други заинтересовани институции.

ПРЕВЕНЦИЯ НА БРАКОНИЕРСТВО

По експертни оценки всяка година над 500 диви кози и над 50 мечки стават жертви на браконieri. Засилването на контрола на терена и ефикасния наказателен контрол са ключови дейности за намаляване на браконьерството, а контролните дейности срещу незаконни трофеи са ключово средство за прекратяване на търговията с трофеи.

Проведени са серия от специализирани съвместни проверки с регионални структури на МОСВ (РИОСВ: Смолян, Благоевград, София, Бургас, Пловдив, Стара Загора и Хасково).

В изпълнение на дейността към партньора по проекта ЛРД Девин са назначени още трима Експерти превенция браконьерство (ловни надзиратели) всеки с отделен охранителен участък.

ПРОУЧВАНЕ НА МИГРАЦИИТЕ НА ДИВАТА КОЗА И КОРИДОРИТЕ МЕЖДУ ОТДЕЛНИТЕ СУБПОПУЛАЦИИ С ЦЕЛ ИЗЯСНЯВАНЕ НА „СЛАБИ МЕСТА“ В ОПАЗВАНЕТО ИМ.

Почти нищо не е известно за миграциите на дивата коза в България. В много случаи животните напускат охраняваните зони и стават жертва на браконьерство. Има нужда от изясняване на зоните на обитаване на най-застрашените популации с оглед подобряване на охраната. Изпълнението на дейността е осъществено от трима експерти диви кози и доброволци на базата на теренни проучвания на миграциите на вида и на поставяне на GPS GSM предаватели нашийници на 5 диви кози и последващ анализ на събраната информация. В рамките на проекта са закупени и поставени 5 GPS GSM нашийника, които са предавали информация за движението на животни от ключови субпопулации от Западните Родопи, за проучване на миграциите им. Данните получени от телеметрията са анализирани и е изготвен доклад.

ОЦЕНКА НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА РЕИНТРОДУКЦИЯ НА ДИВА КОЗА В ПОДХОДЯЩИ МЕСТООБИТАНИЯ В ЗАПАДНА И ИЗТОЧНА СТАРА ПЛАНИНА, ОСОГОВО И СЛАВЯНКА.

Целта на реинтродукцията е възстановяване на вида в миналите му местообитания и постигане на оптимална плътност за страната. Съгласно изискванията на IUCN за реинтродукции (IUCN reintroduction guidelines) за всяка реинтродукция трябва да бъде разработено предварително проучване за целесъобразност (reintroduction feasibility study). Важно е да са идентифицирани рискови райони за реинтродукции и за да се предотвратят провали на бъдещи реинтродукции (които са разход както на средства, така и на животни).

В изпълнение на дейността по проекта са разработени оценки на възможностите за реинтродукция на дива коза на 4 места в България и по този начин се дава възможност да се разработват проекти за възстановяване на вида.

ОЦЕНКА НА ВЛИЯНИЕТО НА ТРОФЕЙНИЯТ ЛОВ НА ДИВА КОЗА ПО РЕДА НА ИЗКЛЮЧЕНИЯТА ВЪРХУ СЪСТОЯНИЕТО НА ПОПУЛАЦИИТЕ

Целта на дейност 6 е да бъдат събрани данни за разпространението и числеността на дивата коза в ловностопански райони и да се проследи влиянието на ловните квоти върху популацията на дивата коза, за да се даде необходимата научна аргументация за формиране на бъдещите квоти за ползване на вида.

В изпълнението на тази дейност са извършени полеви проучвания в Родопите и е разработен

Доклад за оценка на влиянието на трофейния лов на дива коза по реда на изключенията. Дейността е изпълнявана от трима експерти диви кози на БФБ и СДП Балкани, подпомагани от доброволци.

ГИС МОДЕЛ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО НА ДИВАТА КОЗА В БЪЛГАРИЯ В ЛОВНОСТОПАНСКИ РАЙОНИ, ТЕРИТОРИИ НА РИОСВ, И МЕСТАТА ПРЕДВИДЕНИ ЗА ОЦЕНКА НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА РЕИНТРОДУКЦИЯ НА ДИВА КОЗА.

В изпълнение на дейността е сключен договор с ГИС експерт за разработване на ГИС модел на разпространението на дивата коза в България в ловностопански райони, територии на РИОСВ и места предвидени за оценка на възможностите за реинтродукция на дива коза. ГИС-ът е разработен на база на събраната информация от теренните проучвания по дейностите от проекта.

ПРОУЧВАНЕ НА НЕЗАКОННИЯ ОТСТРЕЛ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ЛОВНОСТОПАНСКИТЕ РАЙОНИ НА ЛРД ОКОЛО ТРИТЕ НАЦИОНАЛНИ ПАРКА И РЕЗЕРВАТИТЕ В РОДОПИТЕ.

Дивите кози не признават границите на националните и природни паркове и резерватите.

Целта на дейността е да бъдат очертани най-горещите точки на браконьерство на ниво ловна дружина и да бъдат предложени мерки за превенция на браконьерството там.

В изпълнение на дейността са извършени теренни проучвания около трите Национални парка и около резерватите в Западните Родопи и е в разработен Доклад за проучване на незаконния отстрел на дива коза на територията на ловностопанските райони около трите Национални парка и резервати в Родопите. Дейността е изпълнявана от трима експерти диви кози на БФБ и СДП Балкани, подпомагани от доброволци по проекта.

КООРДИНИРАНЕ НА КОНТРОЛНИТЕ ДЕЙНОСТИ МЕЖДУ ГРЪЦКИЯТ НАЦИОНАЛЕН ПАРК РОДОПИ И БЪЛГАРСКИТЕ ИНСТИТУЦИИ – РИОСВ СМОЛЯН, РУГ СМОЛЯН И ЛРД ДЕВИН.

Популацията на диви кози в гръцкия Национален парк Родопи е свързана с животните на територията на ЛРД Девин и РДГ Смолян. Има информация за български браконieri редовно ловуващи в Гърция. Целта на дейността е чрез координация на дейностите от двете страни на границата да се постигне по-добра превенция на браконьерството, което да доведе до опазване на общата трансгранична популация на дивата коза.

ИНФОРМАЦИОННА КАМПАНИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНОВЕТЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ И БОРБА С БРАКОНИЕРСТВОТО.

Добрата обществена осведоменост за проблемите на дивата коза и мечката, браконьерството и вземаните мерки срещу него съдейства за намаляване на браконьерството и за получаване на широка обществена подкрепа за опазването на двата вида.

Дейността включва провеждане на информационна кампания, както и издаване на Плана за действие за опазване на дивата коза, Плана за действие за опазване на мечката и подготовка и издаване на Научно-популярна книга за дивата коза.

ПРОУЧВАНЕ НА ВЛИЯНИЕТО НА ПАРАЗИТНИ, ЗАРАЗНИ И НЕДОИМЪЧНИ БОЛЕСТИ ВЪРХУ ПОПУЛАЦИИТЕ НА ДИВАТА КОЗА.

През последните десетилетия серия от паразитни и инфекциозни болести са нанесли сериозни щети върху популациите на дивите кози в Алпите и Пиринеите. В много случаи това са болести, които се прехвърлят от домашни животни към диви. Нищо не е известно за здравния статус на дивите кози в България.

Извършени са аутопсии на 3 намерени мъртви диви кози, събрани са и са изследвани копроби, проби за екто, ендопаразити и кръвни изследвания от 5 броя уловени диви кози.

ОБМЯНА НА ОПИТ С ЕКСПЕРТИ РАБОТЕЩИ ЗА ОПАЗВАНЕТО НА КАРТУЗИАНСКАТА ДИВА КОЗА

Картузианската или шартрьозката дива коза (*Rupicapra rupicapra cartusiana*) е ендемичен подвид дива коза разпространена в планинския масив Шзртрьоз, района на Гренобъл във Франция. Тя е била застрашена от изчезване дълги години. През последните 10 години благодарение на успешно сътрудничество между ловци и природозащитници числеността ѝ е увеличена от 200 на 2000 екземпляра. Френският опит може да бъде много полезен за опазването на дивите кози в България.

В изпълнение на дейността по проекта е осъществено пътуване до района на Гренобъл, Франция. В учебното пътуване и работни срещи са взели участие 5 експерти от българска страна.

МЕРКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА КОНФЛИКТА ЧОВЕК МЕЧКА. ПРОУЧВАНЕ НА ВЛИЯНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ ВЪРХУ СЪЗДАВАНЕТО НА ПРОБЛЕМНИ МЕЧКИ И МЕРКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ.

Голяма част от незаконно убитите мечки в България са убити в резултат на загуба на страх от човека и привикване към отпадъци. Отпадъците са неизбежен продукт в малките населени места и туристически центрове и хижи. След привикване към храна от такъв произход някои мечки навлизат по-навътре в обитаваните от хора зони, даже и през деня, като нанасят щети на домашни животни, постройки и др. Когато мечки преодолеят страха си от човека започват да нанасят редовно щети, особено ако в период на недостатъчна естествена храна са в близост до животни на свободна паша и/или пчелни кошари и постройки за домашни животни неосигурени срещу мечки в покрайнини или извън населени места. Такива индивиди могат да нанесат сериозни щети. Единственото противодействие в горе цитираните случаи е да се изкара животното от популацията (убие или затвори). Такива конфликтни ситуации създават и негативно отношение на местните общности към вида и водят до убиване и на не проблемни животни.

Във връзка с официална статистика в МОСВ относно един от основните конфликти между мечки и хора, който е нападението на домашни животни от мечки, за който се изплащат компенсации от МОСВ на засегнатите стопани, в рамките на дейността, е предвидено пилотно предоставяне на овчарски кучета с цел предотвратяване на нападения от мечки на домашни животни. В изпълнение на дейността са разработени Изисквания за овчарските кучета, както и Изисквания за пилотното предоставяне на овчарски кучета. Закупени са по проекта 20 овчарски кучета от породата Каракачанска овчарка с доказана ефективност при опазване на домашни животни от хищници и са предоставени безвъзмездно на овчари, отглеждащи стада в рисковни райони в Смолянско и села по южните склонове на Стара планина. Кучетата са ваксинирани и маркирани с подкожен микрочип. Дейността се изпълнява от Главен експерт мачка и двама експерти мечка на СДП Балкани.

АНАЛИЗ НА ФРАГМЕНТАЦИЯТА И СТЕПЕН НА ПРИГОДНОСТ НА БИОКОРИДОРИТЕ МЕЖДУ СУБОПОПУЛАЦИИТЕ ОТ МЕЧКА.

Фрагментацията на популацията на мечката в България и изолираността на субпопулациите може да доведе до близкородствено кръстосване и постепенно изчезване на вида в изолираните части. Така например за Старопланинската субпопулация, ако настъпи пълна изолация съществува потенциален риск от намаляване на генетичното разнообразие, от което ще намалее репродуктивните способности на вида, а младите индивиди ще станат недостатъчно жизнеспособни. Това ще доведе до слизване под критичният минимум на оцеляване на изолирана популация и оттам до постепенното ѝ изчезване (както се е случило вече в Странджа преди около 100 години). Така, ако не се осигурят естествени коридори е невъзможно запазването за по-дълъг период на Благоприятния Консервационен Статус, който се изисква за вида. Това налага детайлно проучване на съществуването, ролята и функционалността на коридорите за естествена дисперсия на млади индивиди, които ще осигурят необходимата свързаност на субпопулациите на вида в България.

ПЛАНОВЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ГЛУХАР, ТРИПРЪСТ И БЕЛОГРЪБ КЪЛВАЧИ

Донор: Оперативна програма "Околна среда 2007-2013 г."

Финансиране за 2012: няма

Екип на БФБ: Димитър Плачийски, Стефан Аврамов, Катерина Ангелова

Осъществени дейности:

Общата цел на проекта е насочена към постигане на интегрирано опазване и подобряване на състоянието на популацията на глухаря, трипръстия и белогръбия кълвачи и местообитанията им в България.

Конкретните цели на проекта са:

- Да се събере и анализира наличната информация за трите вида и да се проучи тяхното актуално състояние;
- Да се разработят проекти на три плана за действие и приложения към тях;
- Да се въвлечат широк кръг заинтересовани страни в процеса по планиране и да се повиши обществената информираност за трите вида.

Дейностите по проекта включват:

- Проучване биологията, екологията, разпространението, относителната численост, лимитиращите фактори и хабитатните характеристики на глухар, трипръст кълвач и белогръб кълвач;
- Разработване на проекти на 3 плана за действие и приложения към тях
- Обществени обсъждания и популяризиране на целевите видове

Очаквани резултати:

Разработени планове за действие за глухар, трипръст и белогръб кълвач

ГИС за разпространението на трите вида

„ТРАНС-ГРАНИЧНИ ЕКОЛОГИЧНИ ИНФОРМАЦИОННИ „КЛЕТКИ“ В ОБЩИНТЕ ДОКСАТО И БАНИТЕ, С ПРИНОСА НА БЪЛГАРСКА ФОНДАЦИЯ БИОРАЗНООБРАЗИЕ“

Донор: Оперативна програма "Европейско териториално сътрудничество Гърция-България 2007-2013 г."

Партньори: Община Доксато (Гърция), Община Баните (България)

Обща стойност: 519 780 евро

Финансиране за 2012: 29424,95 лв,

Екип на БФБ: Латинка Топалова-Жежиха

Осъществени дейности:

- В периода 28-30 март 2012 г. БФБ организира международен семинар „Важни екологични проблеми и трансфер на добри практики“ от 28-30 март в Благоевград. Основната цел на семинара беше да се идентифицират важни екологични проблеми в България и Гърция и да се обмени опит как различни институции се справят с тези проблеми. Специално внимание се отдели на възможностите за развитие на т.н. зелени бизнеси или още бизнесите, които ползват природните ресурси по щадящ и устойчив начин. В семинара участваха 30 души.

- Представители на БФБ участваха в семинари, организирани от партньорите – община

Баните (1-3 август 2012 г.) и община Доксато (1-4 ноември 2012 г.).

- БФБ разработи и отпечата информационна дигляна „Бъди Зелен: лесни съвети, които може да използваш днес, за да направиш живота и бизнеса си зелен“. Дигляната е триезична (български, гръцки и английски език), издадена е в 8000 тираж. Основната цел е да допринесе за променяне на екологичното съзнание на хората и популяризиране на съвети, които всеки може да прави в ежедневието.

- БФБ разработи концепцията за три образователни интерактивни сценарии. Образователните сценарии ще бъдат представени в специална Стая за увеличена реалност, поместена в сградата на Регионалния исторически музей – Благоевград. Те са предназначени за деца, но определено ще бъдат интересни за хора от всички възрасти. Сценариите „Дивата коза – умелият алпинист“ и „Мечката – очарователният гигант“ са посветени на два символични за българската природа вида. А „Предизвикателствата в света на растенията“ представят емблематични растителни видове от Рила, Пирин и Беласица.

През 2012 г. започна оборудването на Информационен център за околна среда. В него екип на БФБ ще работи с деца като използва нови технологии – различни теми за биоразнообразието ще бъдат представяни с помощта на специална интерактивна бяла дъска; децата ще могат да играят различни игри на екологична тематика; специална техника (система за гласуване) ще помага да се провеждат интерактивни викторини. Очаква се техническото оборудване да се осъществи до края на годината.

„ЕКО - МРЕЖА БЪЛГАРИЯ“

Пълно заглавие на проекта: Природозащита чрез работа в мрежа и комуникация по проблеми като опазване на защитени зони, вредни емисии и битови отпадъци

Донор: Германската федерална фондация за околна среда (DBU)

Водеща организация: Институт Лайбниц за регионална география (IfL - Leibniz-Institut für Länderkunde)

Партньори: Институт Лайбниц за регионална география (IfL - Leibniz-Institut für Länderkunde), БлуЛинк Информационна Мрежа, БФБ

Обща стойност: 207 000 евро

Финансиране за 2012: 29235,00 лв

Екип на БФБ: Петко Цветков, Петя Шереметова

През 2012 бяха изпълнени следните дейности по проекта:

ИЗГРАЖДАНЕ НА ЕКО МРЕЖА ОТ ЕКСПЕРТИ

БФБ успя да финансира чрез проекта изготвянето на експертни оценки по проблемни случаи свързани с: регионално депо за отпадъци в землището на гр. Самоков; кампанията по опазване на горите и защита на природен парк Витоша; издаване на комплексно разрешително на Болкан Минерал енд Майнинг за инвестиционен проект „Златна мина Ада Тепе“ и др. Това осигури навременна експертна намеса в решаването на тези и други сериозни проблеми, свързани с опазването на защитени зони, последиците от вредни емисии и битови отпадъци.

ОРГАНИЗИРАНЕ НА СРЕЩИ С ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ ОТ РАЗЛИЧНИ ОБЩЕСТВЕНИ СФЕРИ, С ЦЕЛ НАМИРАНЕ НА ОБЩИ ЦЕЛИ И СТРАТЕГИИ ЗА ДЕЙСТВИЕ

Благодарение на проекта „Еко - Мрежа България“ беше подпомогнато решаването и преодоляването на две от най-големите опасности, свързани с опазването на околната среда през тази година за България - опит за прокарване на лобистки промени в Закона за горите

и започване на проучвания и добив на шистов газ у нас.

Организираните през 2012 година срещи във връзка с проучванията и добива на шистов газ в България, както и с разрешението за добив на злато в Крумовград дадоха възможност на природозащитните НПО да се срещнат с гражданските инициативни комитети в различни засегнати места. Тази полезна обмяна на опит подпомогна съвместните бъдещи действия и координацията на организациите, което в крайна сметка доведе до налагане на временна забрана (мораториум) за използването на технологията за добив на шистов газ, наречена фракнинг и популяризиране на проблема за добива на злато в Крумовград в международен план.

От своя страна, кроссекторните срещи, проведени по темата „защитени територии“ свърза неправителствените природозащитни организации с НПО от други сектори като студентски съвети, младежки организации, спортни организации и др., които също се обявиха в защита на горите на България и спасяването на ПП Витоша от застрояване. За пръв път от много време в борбата срещу проектите за мега ски курорти бяха включени и други аргументи освен тези на природозащитниците, а това привлече нови хора, включително и множество скиори, които също се обявиха срещу застрояването на ПП Витоша за сметка на повече писти и лифтове. Многообразието и разнородността на посланията доведе до по-масова обществена подкрепа на каузата и положителен финален изход от ситуацията.

МЕДИЙНИ УЧАСТИЯ И СЪБИТИЯ С ЦЕЛ ПОВИШАВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНТО СЪЗНАНИЕ И ПОДКРЕПА НА ДЕЙНОСТИТЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ И ГРАЖДАНСКИ ГРУПИ

Освен кроссекторни срещи и обществени обсъждания по темата бяха проведени и редица публични събития, част от мащабната информационна кампания за защита на горите. Дискусии, пресконференции и десетки публични шествия мобилизираха най-различни групи от хора и в крайна сметка доведоха до отпадането на поправката за строеж без смяна на предназначението на земята, придобила популярното название „поправката Витоша ски“.

СЪЗДАВАНЕ НА ОНЛАЙН КАРТА ЗА ДОКУМЕНТИРАНЕ НА НАРУШЕНИЯТА И НА ДЕЙНОСТИТЕ, СВЪРЗАНИ С ОПАЗВАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА

БФБ подпомогна основния организатор Блулинк в координацията, изработката и популяризирането на онлайн картата за документиране на нарушенията и на дейностите, свързани с опазването на околната среда.

КАМПАНИЯ ЗА НАБИРАНЕ НА СРЕДСТВА ЗА ЮРИДИЧЕСКА ЗАЩИТА НА ПРИРОДАТА ОТ ИМЕТО НА КОАЛИЦИЯ „ЗА ДА ОСТАНЕ ПРИРОДА В БЪЛГАРИЯ“

Донор: Фондация Помощ за благотворителността в България

Медийни Партньори: БНР, Офф медия и др.

Обща стойност: 12 000 лв.

Финансиране за 2012: 9 600 лв.

Екип на БФБ: Петя Шереметова, Надежда Максимова

Целта на проекта е да осигури средства за водене на дела по проблемни теми като: застрояване на планините, Черноморието, изсичания на горите и др. дейности в ущърб на природата и на екологичното законодателство в България и Европа

Дейности по проекта:

- Разработване на ПР стратегия за кампанията, включително слоган, видео и/или радио клип и др.
- Създаване и поддържане на специализирано Интернет приложение за юридическата дейност на Коалиция „За да остане природа в България“, част от информационната кампания

за набиране на средства за юридическа защита на природата

- Организиране на специални събития, с цел популяризиране на кампанията сред обществеността
- Организиране на срещи с потенциални дарители на територията на страната и в гр. София и др.

Спешни мерки за възстановяване и сигурно дългосрочно опазване на крайбрежната лагуна Атанасовско езеро - СОЛТА НА ЖИВОТА

Донор: ЕК, програма Life +

Водеща организация Българска Фондация Биоразнообразие

Партньори Българското дружество за защита на птиците и Черноморски солници АД

Обща стойност 2 013 027 €% от Договора за ЕО Со-финансиране: 74,95%

общия бюджет за БФБ: 510 265 €, собствен принос: 30 000 €

Продължителност: 6 години, считано от 1.07.2012

Финансиране за 2012: 370933,73 лв

Екип на БФБ: Дияна Костовска, Светла Далакчиева, Радостина Ценова, Андриана Андреева, Румяна Иванова, Снежана Иванова, Стефан Аврамов

Проектът е насочен към опазване на приоритетно местообитание 1150 * Крайбрежни лагуни и група от птици, изброени в Приложение 1 на Директивата за птиците, които се случват в рамките на Атанасовско езеро. Крайбрежните лагуни са редки местообитания в България и Атанасовското езеро е най-голямата и най-представителна от тях.

Поради факта, че Атанасовското езеро се намира на метър под морското равнище, тя е най-ниската точка в водосборна площ от 106 кв. км. Затова обходният канал на езерото събира всички замърсени води от прилежащите земи. В същото време лагуните са много уязвими към замърсяването, защото водните безгръбначни, обитаващи солените и хиперсолените води са много чувствителни към промените в хидроложките и хидрохимични промени в местообитанието. Безгръбначните от друга страна, са от ключово значение като трофична база за популациите на гръбначните животни и птиците.

Въпреки това, основният проблем на опазване в езерото и защитените видове, които го обитават се дължат на промени на хидрологичните и хидрохимични условия, причинени от разрушаване на съоръженията за управление на водите.

Планираните дейности по проекта ще бъдат насочени пряко към всички потвърдени заплахи за лагуната Атанасовско езеро, които допринасят за дългосрочен спад на приоритетно местообитание 1150 *, което е 20,6% от общата площ на езерото или 1,485 хектара. Възстановяване на местообитанията и мерките за подобряване на лагуната ще донесат преки ползи за няколко световно застрашени водолубиви птици.

Проектът ще има висока стойност като демонстрация и най-добра практика, свързана с координираните усилия на НПО и частно предприятие, да се опазва биологичното разнообразие и да развиват и поддържат устойчиви практики.

Основни дейности, осъществени до тук:

- Проведен е избор и е сформиран екип на проекта, както от страна на БФБ, така и на Черноморски солници.
- Проектът официално стартира на 9-ти октомври в сърцето на проектната територия, а именно в производствено хале на Южния Солник. Всички партньори по проекта, представители на всички LIFE проекти в България, журналисти, местни власти, както и представители на Европейската комисия – Техническият и финансов офисъри, които отговарят за проектите в България взеха участие в церемонията. Събитието стартира серия от планирани дейности за насърчаване на по-широк обществен интерес към лагуната Атанасовско езеро и нейното биоразнообразие.

- Стартираща среща бе организирана на 7-ми и 8-ми ноември в Бургас, по време на която бяха подписани партньорските споразумения и с директорите и представителите на всички партньорски организации допълнително бе обсъдено изпълнението на планираните дейности.
- Стартираха подготвителните действия за разработване на технически проекти и подробни планове за строителство и реконструкция; започна разработването на цялостна програма за мониторинг на лагуната Атанасовско езеро и развитие на комуникационната стратегия на проекта.
- Изработено е задание за уеб сайта на проекта.

„РИФОВЕ - ИЗСЛЕДВАНЕ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ЕСТЕСТВЕНИТЕ ФИЛТРАТОРИ НА МОРЕТО”

Проектът цели да осъществи специфични научни изследвания с оценка на въздействието на изкуствените рифове върху природната среда на Черно море. Тази дейност има за цел да допринесе за редица международни стратегически документи, чрез добавяне на практичен и активен подход за възстановяване на основните филтратори на Черно море.

ОСНОВНИТЕ ЗАДАЧИ НА ПРОЕКТА СА:

1. Укрепване на обща база от знания и информация, необходими за прилагане на изкуствени рифове (ИР), за да се отговори на органичното замърсяване в морската екосистема на черноморския басейн.
2. Подкрепа на участниците в процеса на вземане на решение при определянето на съвременните стратегии, планове за действие и вътрешни мерки за възстановяване на морските ресурси, позволяващи да се поддържа риболова в Черно море в бъдеще;
3. Значително увеличаване на напредъка в подобряването на морската среда в басейна на Черно море.

Водеща организация в проекта е Българска Фондация Биоразнообразие – клон Калиакра, а партньори са:

НПО Наше Море (ONG Mare Nostrum) – Констанца, Румъния;
Одеският клон на Института по биология на южните морета на Украйна;
Държавен Университет ИЛИА – Тбилиси, Грузия;
Черноморския Технически Университет - Трабзон, Турция

Всички партньори по проекта са включени в неговото изпълнение от самото начало. Сформиран е екип по проекта, както и координационен комитет с представители на всички партньори.

ОСНОВНИТЕ ДЕЙНОСТИ ПРЕДВИДЕНИ В РАМКИТЕ НА ПРОЕКТА СА:

1. Застъпничество за изкуствените рифове – изследване и анализ на законодателната и институционална рамка.
2. Изследвания за приложимост и методология – технически семинари и предварителни изследвания за биологическите и географски критерии; инсталиране на изкуствени рифове, изследване и оценка на влиянието им върху морската екосистема
3. Обучения за обучители, които целят натрупаните по време на биологични и екологични морски изследвания да бъдат предадени като практически знания и опит.
4. Публичност – уеб-сайт на проекта, форуми и прес-конференции; публикации и инфоборшура, документален филм

5. Дейности по управление на проекта

В първите месеци на проекта се извършиха редица подготвителни дейности – идентифициране на юридически експерти, учени изследователски институции.

В края на юли в с. Българево беше проведен и форум за стартиране на проекта, заедно с технически семинар, на който бяха дискутирани научните методи и критерии, структурите на изкуствените рифове и потенциални местоположения за поставянето им.

Петте партньори по проекта предложиха потенциалните локации за изследване и инсталиране на изкуствените рифове в крайбрежните зони на страните участници.

Предприети бяха и стъпки относно публичността и визуализацията на проекта – подготвени са статии, видео материали, проект на лого на проекта и текст за информационна брошура.

Трябва да се отбележи, че има ефективно и продуктивно сътрудничество между всички партньори в проекта. Установена е добра комуникация и изпълнението на дейностите се извършва на принципа на доброто партньорство.

Като основен резултат от проекта се очаква да бъдат тествани нови подходи и модели на изкуствени рифове и да се оцени тяхното екологично въздействие върху морската екосистема на Черно море.

ПРОЕКТ „ДА СВЪРЖЕМ ОПАЗВАНЕТО НА ПРИРОДАТА С УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ“

Донор: Bulgarian-Swiss Cooperation Program

Партньори: Биоселена, Българско дружество за защита на птиците, Асоциация на парковете в България, WWF – Дунавско-карпатска програма, Асоциация на редките породи в България, ПроНатура - Швейцария

Финансиране за 2012: 203249,13 лв

Екип на БФБ: Румяна Иванова, Десислава Живкова, Снежа Иванова, Радостина Ценова, Латинка Топалова, Владимир Милушев, Таня Шнел, Мартина Колева, Петър Тодоров, Йорданка Динева, Петя Шереметова

Проектът се изпълнява в партньорство от седем български и четири швейцарски организации в Западна и Централна Стара планина за срок от 4 години. Проектът има за цел да покаже как местното развитие и опазването на природата могат да съжителстват безконфликтно и да допринасят за повишаване на доходите и качеството на живот в селските райони на България.

Фондацията отговаря за един от компонентите в рамките на който ще се извършат следните дейности:

- Оценка на състоянието на пасищата на Централен Балкан след прилагането на мярката „Пасторализъм“
- Запознаване на дирекцията на Централен Балкан с принципите на адаптивното управление.
- Създаване на детска природна академия
- Провеждане на студентски дейности и полеви лагери.
- Повишаване на информираността на широката общественост относно проблемите на околната среда и устойчивото селско стопанство. Подпомагане на работата на Коалиция за да остане природа в България. Подпомагане на мрежата от доброволци на Коалицията.
- Цялостна комуникация на проекта

В рамките на годината беше избран екипа на проекта, сключиха се договорите и стартира изпълнението на дейностите.

За фондацията е особено удоволствие, че в рамките на проекта ще може отново да работи със швейцарските консултанти Бертран Сансонанс и Пиер Галан.

VIII. ФИНАНСОВ ОТЧЕТ за 2012

ПРОЕКТ	ДОНОР	БЮДЖЕТ ЗА ГОДИНАТА
Сътрудничество за опазване на биоразнообразието и устойчиво местно развитие в Странджа планина	Норвегия, Исландия и Лихтенщайн чрез ФМ на Европейско икономическо пространство	119 790,00 - 2012 г
Опазване на дивата коза и мечката извън защитените територии	Оперативна програма „Околна среда“	100 015,82- 2012г
Опазване и устойчиво развитие на карстовия комплекс в района на Драгоманското блато в България	Немска федерална фондация за околна среда (DBU)	25 300 18 019-2012г
Осогово в Зеления пояс	Франкфуртско зоологическо дружество	32 999,85 - 2012г
Живот за Бургаските езера – БФБ е партньор	ЕК, Програма LIFE +	26 000,00-2012г
Планове за действие за глухар, трипръст и белогръб кълвачи	Оперативна програма „Околна среда“	няма
Транс-гранични екологични информационни „клетки“	ТГС Гърция - Бълтария	29 424,95 – 2012г.
Еко - мрежа България	Немска федерална фондация за околна среда (DBU)	29 235,00 – 2012г.
Кампания за набиране на средства за юридическа защита на природата	ФПББ	9 600,00 - 2012г.
РИФОВЕ - изследване и възстановяване на естествените филтратори на морето		176 207,07 – 2012г.
Солта на живота	ЕК, Програма LIFE +	370 933,73 – 2012г.
Да свържем опазването на природата с устойчивото развитие на селските райони“	Българо-швейцарска програма за сътрудничество	203 249,13 – 2012г.

През 2012 в сметките на БФБ са постъпили общо 1 687 704 30 лв. От тях за проектни дейности са изразходвани 1 046 406,18 лв., а останалите формират „приходи за бъдещи периоди“. От стопанска дейност са получени 14262,00 лв. а от дарения 7760,65 лв.

От общо направените разходи за 1 066 915 лв. 1 046 406 лв. са проектни разходи, а 20508,89 лв. административни разходи, което е 3 % от общите приходи.

Остатъкът от неизразходвани средства по проектите е 682692,40 лв.

Сумите в банковите сметки на БФБ към 31.12.2012 са 673 479,00 лв.

ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА НА БФБ ПРЕЗ 2012 Г.

